

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРАЛ

14201 Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг,
Жанжин Д.Сүхбаатарын талбай 1, Төрийн ордон,
Утас: 26-70-16, Факс: 32-70-16
E-mail: secretariat@parliament.mn
<http://www.parliament.mn>

2025.11.24 № УИХ-01/13389
танай _____-ны № _____-т

Улсын Их Хурлын гишүүдийн асуулт хүргүүлэх тухай

Монгол Улсын Их Хурлын 2025 оны намрын ээлжит чуулганы 11 дүгээр сарын Улсын Их Хурлын асуулгын цаг 2025 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн Баасан гарагт болох тул Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 112 дугаар зүйлийн 112.2 дахь хэсэгт “Гишүүд Ерөнхий сайдад тавих асуултаа асуулга болохоос 7 хоногийн өмнө Улсын Их Хурлын даргад бичгээр хүргүүлэх бөгөөд ирүүлсэн асуултыг нэгтгэн Улсын Их Хурлын дарга Ерөнхий сайдад ажлын 2 өдрийн дотор хүргүүлж, асуултыг Улсын Их Хурлын албан ёсны цахим хуудсанд байршуулна.” гэж заасны дагуу Улсын Их Хурлын гишүүдээс ирүүлсэн асуултыг нэгтгэн хавсралтаар хүргүүлж байна.

Хавсралт 8-н хуудастай.

ДАРГА

Н.УЧРАЛ

2025000264

Монгол Улсын Их Хурлын 2025 оны
11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 113389
дугаар албан бичгийн хавсралт

Монгол Улсын Их Хурлын 2025 оны намрын ээлжит чуулганы 2025 оны
11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн Баасан гарагт болох Улсын Их Хурлын
асуулгын цагт Ерөнхий сайдаас асуухаар ирүүлсэн Улсын Их Хурлын
гишүүдийн асуулт

№	Улсын Их Хурлын гишүүн	Асуулт
УЛСЫН ИХ ХУРАЛ ДАХЬ АРДЧИЛСАН НАМЫН БҮЛЭГ		
1	Б.Жаргалан	Амьжиргааны өртөг: Сүүлийн жилүүдэд амьжиргааны өртөг тогтмол өсөж, өрхийн бодит орлого үнийн өсөлтийг гүйцэхгүй байна. Айл өрхийн санхүүгийн дарамтыг бууруулахын тулд Засгийн газрын түвшинд ямар бодит арга хэмжээ авч хэрэгжүүлж байгаа вэ?
2	Ц.Баатархүү	Амьжиргааны өртөг: Амьжиргааны өртөгт нийцсэн цалингийн өсөлтийг бий болгох оновчтой стратеги юу вэ?
3	Д.Батбаяр	Амьжиргааны өртөг: 1. Монгол Улсад дундаж орлоготой өрхийн амьжиргааны өртгийн талаар; 2.Дундаж орлоготой иргэн хуримтлал үүсгэх, хөрөнгө оруулалт хийх, хадгаламжтай болох, үнэт цаас, хувьцаа худалдаж авах боломж, хугацаа;
4	Ж.Баярмаа	2021 оноос хойш инфляцын хурд иргэдийн цалин, орлогын өсөлтөөс илт давсан байгаа. Үүний үндсэн шалтгаан бол төсвийн тэлэлт, төрийн хэт их оролцоо, татварын дарамт юм. Таны өргөн мэдүүлэхээр бэлтгэж байгаа татварын багц хуулийн төсөл иргэдийн амьжиргаанд дэмжлэг болж чадахааргүй байна. Таны Засгийн газарт иргэдийн амьжиргааг бодитоор дэмжих бодлого байна уу?
5	Дав.Цогтбаатар	Инфляцыг бодитой бууруулахын тулд Засгийн газар ямар арга хэмжээ авч ажиллаж байгаа вэ?
6	С.Цэнгүүн	1.Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 3.3.3-т тусгагдсан "Эрчим хүчний салбарын өсөлт, либералчлал"-ыг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэхтэй холбоотой хүрэх зорилго, шийдэх алхмууд, цаг хугацааны дараалал, шаардагдах хөрөнгө, санхүүг тодорхойлсон эсэх; 2.Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 2.4.3.9-т тусгагдсан төрийн өмчит компаниудад хийж буй менежментийн шинэчлэлийн ажлын явцын талаар; 3.Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл

		ажиллагааны хөтөлбөрийн 3.1.2.4-т тусгагдсан төрийн болон орон нутгийн өмчит компаниудын засаглал, ил тод байдлыг сайжруулж, олон улсын менежментийн багаар удирдуулж, нээлттэй хувьцаат компани болгон, үр ашиг, баялгийн тэгш хуваарилалтыг нэмэгдүүлж буй ажлын үр дүн, хэрэгжилт, эрчим хүчний салбар харагдаж буй эсэх; 4.Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 3.3.3.1-т тусгагдсан эрчим хүчний салбарыг чөлөөт зах зээлийн зарчимд шилжүүлж, үнэ тарифыг зохистой түвшинд хүргэн, цаашид тогтмол индексжүүлэх тогтолцоог нэвтрүүлж, салбарын эрх зүйн орчныг шинэчлэх ажлын хэрэгжилт, үр дүн; 5.Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 3.3.3.20-т тусгагдсан Эрчим хүчний тогтворжилтыг хангах, сэргээгдэх эрчим хүчийг зөв, зохистой хөгжүүлэх үндсэн баримт бичиг болох нэгдсэн сүлжээний дүрэм, менежментийн тогтолцоог бий болгох ажлын хэрэгжилт.
7	Ө.Шижир	1.Амьжиргааны өртгийг тооцох аргачлалын бодит үнэн зөв байдал. Монгол Улсад 1998 онд "Хүн амын амьжиргааны доод түвшинг тодорхойлох тухай" хуулийг баталсан ба уг хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.4 дахь хэсэгт "Хүн амын амьжиргааны доод түвшинг тодорхойлохдоо олон улсын байгууллагуудад нийтлэг мөрдөж буй аргачлалыг өөрийн орны онцлог нөхцөлтэй уялдуулан хэрэглэнэ" гэж заасны дагуу Үндэсний статистикийн газраас жил бүр шинэчлэн тогтоодог. Дээрх үзүүлэлтийг тооцож гаргахдаа бүсчилсэн байдлаар тооцож гаргадаг ба Үндэсний статистикийн газрын даргын баталснаар 2025 онд Улаанбаатар хотод 495,400 /дөрвөн зуун ерэн таван мянга дөрвөн зуу/ төгрөг, орон нутагт дунджаар 482,900 /дөрвөн зуун наян хоёр мянга есөн зуу/ төгрөгөөс 490.000 /дөрвөн зуун ерэн мянга/ төгрөг байхаар тогтоожээ. Гэвч амьжиргааны доод түвшингээс гадна амьжиргааны өртөг гэх эдийн засгийн чухал ач холбогдолтой дата, тоон үзүүлэлтийг орхигдуулсаар ирсэн. Олон улсад мөрдөгддөг жишгийн дагуу инфляц, орон сууцны үнэ, өргөн хэрэглээний бараа бүтээгдэхүүний үнийн өсөлт зэрэгтэй уялдуулан гаргадаг уг үзүүлэлтийн талаар тодорхой мэдээлэл ховор, ямар чиг үүргийн байгууллага хариуцаж гаргадаг нь тодорхойгүй байна. Түүнчлэн амьжиргааны өртгийн үзүүлэлтийг Засгийн газрын зүгээс олон улсын стандарт болох <i>Cost of Living Index, Household Consumption Basket</i> загварт нийцүүлэн хийж чаддаг уу? Үгүй бол нийцүүлж хийх талаар Хөгжлийн бодлого төлөвлөлттэй уялдуулан ямар төрлийн бодит арга хэмжээ авч байгаа вэ? 2.Дундаж өрхийн амьжиргааны бодит дарамтыг

		бууруулах бодит механизм бий юу? Дундаж өрхийн амьжиргааны гол зардалд байрны үнэ, түрээс, арилжааны банкны хүү, өргөн хэрэглээний үнийн өсөлт зэрэг гол нөлөөллийг үзүүлдэг. Дундаж давхаргыг хамгаалах бодлогын баримт бичгүүдэд тусгагдсан үйл ажиллагаа, хөтөлбөрийн хэрэгжилтүүдийг өнгөрсөн хугацаанд Засгийн газрын зүгээс үнэлж, дүгнэлт хийсэн үү? Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэгт "Засгийн газар Монгол Улсын хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлийн төслийг өмнөх үндсэн чиглэлийн баримт бичиг дуусгавар болохоос хоёр сарын өмнө Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлнэ" гэж заасны дагуу Засгийн газраас 11 дүгээр сарын 09-ний өдөр "Монгол Улсыг 2025-2030 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл"-ийг танилцуулж Улсын Их Хурлаар хэлэлцүүлэхээр өргөн барьсан. Дээрх таван жилийн төлөвлөгөөнд дундаж давхаргыг 20 хувиар нэмэгдүүлэх тодорхой амлалтыг тусгаж үүний хүрээнд 17 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр тусгасан нь зөвхөн цалин, тэтгэврийг нэмэгдүүлэх зорилт, арга хэмжээ байна. Гэвч бусад хөгжингүй орнуудын жишиг, олон улсын стандартыг харвал орлогыг нэмэгдүүлэхээс гадна дээр дурдсан амьжиргааны гол зардлыг тогтвортой байлгах, бууруулах хэрэгслийг тогтмол ашигладаг бол манай улсад энэ төрлийн бодит хэмжигдэхүйц арга хэмжээ, хөтөлбөр, бодлогын шийдлүүдийг (хүү бууруулах механизм, түрээсийн зах зээлийн зохицуулалт, өрхийн хэрэглээний татварын бууралт) хангалтгүй хэрэгжүүлж байгаа ба энэ талаар Засгийн газраас төлөвлөж буй бодит арга хэмжээ байгаа эсэх? 3.Цалин-амьжиргааны өртгийн зөрүүг багасгах бодлого Дээрх асуултад дурдсанчлан "Монгол Улсыг 2026-2030 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлд цалин, тэтгэврийг нэмэгдүүлэх зорилтын хүрээнд 17 арга хэмжээг авахаар тусгасан байгаа боловч эдгээр нь бодит хүрэх үр дүнг үнэлсэн тоон үзүүлэлтээр хэмжигдэхгүй байна. Үндэсний статистикийн хорооноос гаргасан судалгаанд үндэслэн тооцоолоход манай улсад сүүлийн 5 жилд амьжиргааны өртөг 2-3 дахин өссөн байхад дундаж цалин 30-40% орчим өссөн байна. Дундаж давхаргыг дэмжих, ядуурлыг бууруулах бодит арга хэмжээ хэрэгжүүлж үр дүнг тодорхой үнэлэх аргачлалыг боловсруулан хариуцлагажуулах, цалин болон амьжиргааны өртгийн зөрүүг багасгахын тулд бүтээмжтэй уялдаатай цалингийн бодлого /productivity-
--	--	---

		linked wage model/, шат дараалсан татварын хөнгөлөлтийн бодлого /progressive tax relief/, жижиг дунд бизнесийн өрсөлдөх чадварыг дэмжих /MSME competitiveness support/ зэрэг системчилсэн бодлогын шийдлүүдийг хэрэгжүүлэх нь бодит өсөлт, үр дүнг үзүүлдэг нь бусад улс орны туршлагаар нотлогдсон. Цалин, амьжиргааны өртгийн зөрүүг багасгах чиглэлд Засгийн газрын зүгээс аливаа улс төрийн популист нэг удаагийн бус шийдэл, бүтцийн реформ бүхий ямар бодлого хэрэгжүүлэх вэ?
8	С.Эрдэнэболд	Хүн амын амьжиргаанд сөрөг нөлөө үзүүлж буй гол хүчин зүйлийн нэг нь үнийн өсөлт билээ. Энэ талаар бодитой ямар арга хэмжээ авч байна вэ? Хавтгайрсан халамжаар иргэдийн амьжиргааг шийдэж чадах уу? Хүн амын нэн эмзэг хэсгийн амьжиргааны талаар ямар бодлого баримталж байна вэ?
УЛСЫН ИХ ХУРАЛ ДАХЬ МАН-ЫН БҮЛЭГ		
9	М.Ганхүлэг	1.Хууль тогтоомжийн биелэлтийн талаар: - Залуучуудын хөгжлийг дэмжих тухай хуулийн хэрэгжилт; - Монгол Улсын Их Хурлын Байнгын хорооны 2025 оны 07 дугаар сарын 08-ны өдрийн "Засгийн газарт чиглэл чиглэл өгөх тухай" 10 дугаар тогтоолын хэрэгжилт; - Монгол Улсын Их Хурлын 2025 оны 07 дугаар сарын 04-ний өдрийн "Засгийн газарт чиглэл чиглэл өгөх тухай" 73 дугаар тогтоолын хэрэгжилт. 2.Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн талаар: Шинэ хоршоо хөдөлгөөний салбар дундын уялдааг хангах Үндэсний хороог татан буулгасан. Өнгөрсөн хугацаанд хийсэн ажлын үр дүн, цаашдын бодлого. 3.Тухайн жилийн төсөв, жилийн төлөвлөгөөний биелэлтийн талаар: Боловсролын салбарыг дэмжих жилийн хүрээнд Боловсролын зээлийн санг Боловсролын хөгжлийн сан болгох тухай. 4.Улс орны эдийн засаг, нийгмийн асуудлаар: Бүсчилсэн хөгжлийн бодлогын хэрэгжилт (Хэнтий, Дорнод, Сүхбаатар аймгийн нутаг дэвсгэрийг зүүн бүсийн "Түүхэн аялал жуулчлалын бүс" нутаг).
10	С.Зулпхар	1.Хууль тогтоомжийн биелэлтийн талаар: Монгол Улсын газрын тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.7 дахь хэсэгт "Монгол Улсын иргэн энэ хуулийн 29.1, 29.2, 29.3-т заасан газрыг эзэмших хүсэлтийг засаг захиргааны нэгж болон зориулалтаа сонгож нэг удаа

		гаргах бөгөөд тухайн иргэний хүсэлт шийдвэрлэгдэх хүртэл өргөдлийн бүртгэлийн мэдээллийн санд хадгалагдана. /Энэ хэсгийг 2023 оны 12 дугаар сарын 07-ны өдрийн хуулиар нэмсэн./, 29.9. дэх хэсэгт "Иргэний үнэ төлбөргүй газар эзэмших хүсэлтийг өргөдлийн бүртгэлийн мэдээллийн санд бүртгэгдсэн дарааллын дагуу шийдвэрлэнэ." /Энэ хэсгийг 2023 оны 12 дугаар сарын 07-ны өдрийн хуулиар нэмсэн./, Монгол Улсын Засгийн газрын 2025 оны 3 дугаар сарын 06-ны өдрийн 121 дүгээр тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар баталсан "Газар эзэмших, ашиглах эрхийн гэрчилгээ олгох журам"-ын 2.3.Тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд иргэдэд энэ журмын 2.1-д заасан нэгж зориулалтаар эзэмшүүлэхээр тусгасан талбаруудаас эрэмбэлэгдсэн жагсаалтын дагуу иргэнд хуваарилна." гэж тус тус заасан тул хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, амьжиргааны түвшин доогуур өрхийн гишүүд, хотоос шилжин суурьшсан болон цахим соёлд бүрэн суралцаагүй иргэд цахим хүсэлт гаргаж чадахгүй байгаагаас шалтгаалж иргэдэд шинээр газар олгох үйл ажиллагаанд хүндрэл, чирэгдэл учрах боллоо. Тухайлбал, Баян-Өлгий аймгийн 1500 гаруй иргэн цахимаар хүсэлт гаргасан байдалтай байгаа бөгөөд нэгдсэн буюу төвлөрсөн системээр шийдвэрлэх дарааллын улмаас иргэд төрийн байгууллагын шийдвэрийг удаан хугацаанд хүлээж, хүндрэл, чирэгдэл учирч, төрийн үйлчилгээтэй уялдсан гомдол, санал байнга гарч байна. Өөрөөр хэлбэл, төрийн үйлчилгээг иргэдэд ойр, шуурхай шийдвэрлэж ирсэн урьд өмнөх нөхцөл байдал дордсон байдалтай байна. Иймд иргэдэд шинээр газар олгох асуудлыг Сумын Засаг даргын бүрэн эрхээр шийдвэрлэж ирсэн өмнөх зохицуулалт, зохион байгуулалтыг цахим үйлчилгээний шилжилттэй уялдуулж дахин сэргээх боломж байгаа эсэхт хариулт, тайлбар өгнө үү.
11	Г.Лувсанжамц	1.Хууль тогтоомжийн биелэлтийн талаар: 2025 оны 6 дугаар сарын 19-ний өдөр батлагдсан "Ногоон санхүүжилтийн тогтолцоог бүрдүүлэх, эрх зүйн орчныг сайжруулах талаар авах арга хэмжээний тухай" Улсын Их Хурлын 57 дугаар тогтоолын хэрэгжилт болон цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний тухай. 2.Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн талаар: Засгийн газрын 2017 оны 98 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Агаар, орчны бохирдлыг бууруулах үндэсний хөтөлбөр"-ийн үр дүнгийн тайлан.
12	О.Саранчулуун	1.Хууль тогтоомжийн биелэлтийн талаар: Ялгаварлан гадуурхалтаас урьдчилан сэргийлэх талаар хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, биелэлтийн талаар дараах асуултыг тавьж байна. Үүнд:

	Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.Ажил эрхлэлт, хөдөлмөрийн харилцаанд хүнийг үндэс, угсаа, хэл, арьсны өнгө, нас, хүйс, нийгмийн гарал, нийгмийн болон гэрлэлтийн байдал, хөрөнгө чинээ, шашин шүтлэг, үзэл бодол, улс төрийн үзэл бодол, үйлдвэрчний эвлэлийн гишүүн эсэх, эрүүл мэндийн байдал, жирэмсэн болон амаржсан эсэх, бэлгийн болон хүйсийн чиг баримжаа, илэрхийлэл, хөгжлийн бэрхшээл, гадаад төрхөөр нь шууд, эсхүл шууд бусаар ялгаварлан гадуурхах, эрхийг нь хязгаарлах, давуу байдал олгохыг хориглоно. Боловсролын ерөнхий хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3.тэгш хүртээмжтэй, ялгаварлан гадуурхахгүй, нээлттэй байх; Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.2.хүн амд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг ялгаварлан гадуурхахгүйгээр тэгш, хүртээмжтэй үзүүлэх; Төрийн албаны тухай хуулийн 31 дүгээр зүйлийн 31.4.Төрийн тухайн албан тушаалд тавих шаардлагыг хангасан иргэний төрийн жинхэнэ албан тушаал эрхлэх эрхийг үндэс, угсаа, арьсны өнгө, нас, хүйс, нийгмийн гарал, байдал, хөрөнгө чинээ, эрхэлсэн ажил, албан тушаал, шашин шүтлэг, үзэл бодол, нам, олон нийтийн бусад байгууллагын харьяаллаар ялгаварлаж үл болно. Жендэрийн эрх тэгш байдлын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.2.ялгаварлан гадуурхахгүй байх зарчим: эрэгтэй, эмэгтэй хүн бүр нас, хүйс, ажил, албан тушаал, үзэл бодол, гэрлэлтийн байдал, боловсролын ялгаа зэргийг үл харгалзан ялгаварлан гадуурхалт, хязгаарлалтгүйгээр хүний эрх, эрх чөлөөг эдлэх; гэж тус тус заасан. Эдгээр хууль тогтоомжийн хүрээнд ялгаварлан гадуурхалтаас ангид байх эрхийг хангах зүйл, хэсгийн хэрэгжилт ямар байгаа вэ? 2.Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн талаар: 4.1.Хүний эрх, эрх чөлөө “4.1.1.4.Бүх нийтэд хүний эрх, жендэрийн боловсрол олгох үндэсний тогтолцоог хөгжүүлж, цахим орчин дахь ялгаварлал, хүчирхийллээс хамгаалах тогтолцоог бэхжүүлнэ.” гэсэн заалтын хүрээнд ялгаварлал, хүчирхийллээс хамгаалах тогтолцоог хэрхэн бүрдүүлж, хариу арга хэмжээ авч байгаа вэ? 2.1.1.Гэр бүл, хүн амын онцлогт нийцсэн бодлого <u>Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн</u> “2.1.1.23.Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн талаарх
--	--

		зөв ойлголт, хандлагыг нийгэмд төлөвшүүлэх цогц төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж, нийгмийн харилцаанд оролцох тэгш эрхийг хангах эрх зүйн орчныг сайжруулна.” гэсэн заалтын хүрээнд ямар төлөвлөгөө боловсруулсан бэ? “2.1.1.25.Хөгжлийн бэрхшээлийн үйлдлийн чадамжийг тогтоох олон улсын аргачлалыг үе шаттайгаар нэвтрүүлж, салбар дундын нийгмийн үйлчилгээний нэр төрөл, хүртээмжийг нэмэгдүүлж, мэдээллийн тэгш байдлыг хангана.” гэснийг хэрэгжүүлэх чиглэлээр тодорхой ажил төлөвлөж зохион байгуулсан уу? “2.1.1.26.Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний нийгмийн халамж, үйлчилгээний чанарыг сайжруулж, Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөгжлийн төвийг төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд бүх аймаг, дүүрэгт байгуулна.” гэж заасан ажлын хүрээнд хэдэн төв байгуулсан, цаашид хэдийг байгуулахаар төлөвлөж байна вэ? 2.1.4.Эрүүл, идэвхтэй амьдралын хэв маяг 2.1.3.8.Халамжаас хөдөлмөрт шилжих бодлоготой уялдуулан хөдөлмөр эрхлэлт, нийгмийн үйлчилгээний эрх зүйн орчныг шинэчилж, ядуурлыг бууруулах бодлого баримтална.
ХҮН НАМЫН ЗӨВЛӨЛ		
13	П.Ганзориг	Монгол Улсыг 2026-2030 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл Улсын Их Хурлаар батлахаар хэлэлцэж байна. Манай улсын гадаад худалдаа, уул уурхайн экспортын гол түнш болох БНХАУ нь Коммунист намын их хурлаар 15 дугаар таван жилийн хөгжлийн чиглэлээ өнгөрсөн 10 дугаар сард баталсан. Үүнтэй холбоотойгоор дараах асуултуудыг асууя. 1.БНХАУ нүүрсний хэрэглээг бууруулах бодлого хэрэгжүүлж байгаа нь манай улсын нүүрсний экспортын эрэлтэд дунд хугацаанд сөргөөр нөлөөлөх эрсдэлтэй байна. Үндсэн чиглэлийг боловсруулахдаа уг эрсдэлийг суурь болон хувилбарын тооцооллоор тусгасан уу? 2.Ийм өөрчлөлттэй орчинд Монгол Улс экспортын бүтцээ төрөлжүүлэх, уул уурхайн хэт хамаарлыг бууруулах, түүхий бүтээгдэхүүнийг боловсруулж, нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүний экспортлох талаар ямар тоон зорилт, хэмжих үзүүлэлт тавьсан бэ? 3.БНХАУ импортын бараанд татвар—стандартын мөшгөх систем нэвтрүүлж, гарал үүсэл, чанарын баталгаажуулалт, нийлүүлэлтийн сүлжээний ил тод байдлыг шаардаж эхэлсэн. Манай Үндсэн чиглэлд энэ өөрчлөлттэй уялдуулан ямар бодлогын өөрчлөлт хийх вэ? 4.БНХАУ-ын 15-р таван жилийн төлөвлөгөөнд ногоон эрчим хүч, дижитал эдийн засаг, өндөр технологи, ложистикийн салбаруудтай уялдуулан Монгол Улс шинэ экспортын чиглэлүүд болох ногоон эрчим хүчийг экспортлох зэрэг шинэ төрлийн бүтээгдэхүүний экспортийн сегментүүдийг хэрхэн үүсгэх вэ?

		Монгол Улсын Үндэсний баялгийн сангийн хөрөнгө 2025 онд 1.6 тэрбум, 2026 онд 2.6 тэрбум ам.долларт хүрэхээр тооцоолсон. Одоогоор уг хөрөнгийг гадаадын төв банкууд дахь дансанд 4.4 хувийн дундаж өгөөжтэй байршуулж, Монголбанкны гадаад валютын албан нөөц (ГВАН)-д тооцож байна. Энэ байдал нь бодит баялгийн сангийн хөрөнгө оруулалтын жинхэнэ зорилго, урт хугацааны хөрөнгө оруулалтын зарчимд нийцэхээс илүү ГВАН-ыг нэмэгдүүлэх зорилготой богино хугацааны санхүүгийн арга хэрэгсэл мэт байна. Нөгөө талдаа Монгол Улс алдагдалтай төсөв баталж, үүнээс бараг 2 дахин өндөр хүүтэй гадаад зээл, бондын санхүүжилт авч байна. Ийнхүү өндөр хүүтэй өр авч, түүнээс доогуур өгөөжтэйгээр хуримтлал үүсгэж байгаа нь бодлогын хувьд зөв шийдэл мөн үү? Үүн дээр цаашид ямар бодлого авч хэрэгжүүлэх вэ?
14	Б.Мөнхсоёл	Сонгуулийн тогтолцоо, улс төрийн намын төлөвшилтэй холбоотой асуудал хөндмөөр байна. Манай улс Улсын Их Хурлын 2024 оны сонгуульд сонгуулийн пропорциональ тогтолцооны элементийг нэвтрүүлснээр төлөөллийн ардчиллыг бэхжүүлэх, нийгмийн олон талт төлөөллийг парламентэд оруулж ирэхэд ахиц, дэвшил гарсан. Гэхдээ улс төрийн нам эрх ашгийн нэгдэл болсон, төрийн алба намын алба мэт болсон зэрэг эрс шүүмжлэлийг ард иргэд байнга хэлж байна. Сонгуулийн тогтолцоог улам төгөлдөржүүлэх, улс төрийн намын төлөвшлийг бэхжүүлэх чиглэлээр бодит үр дүн гаргах ямар арга хэмжээнүүдийг танай Засгийн газар авч хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж байна вэ?
15	Л.Энхнасан	Монгол Улс залуучуудын орон гэж тодорхойлж, сурталчилдаг атлаа залуучуудын дэмжих бодлого дутмаг байна. Залуучуудыг ажлын байр, орон сууц зэрэг нийгмийн баталгааг хангах асуудал хэтэрхий салангид шийдэгдэж байна. Өрийн дарамт, сэтгэц, сэтгэл зүйн эрүүл мэндийн асуудлууд бүр орхигдож байна. Засгийн газар эдгээрийг нэг цогц бодлого болгон уялдуулах бодит төлөвлөгөө байгаа юу?

---oOo---